

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΕΓΚΩΜΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΟΝ ΜΝΗΜΑ.

Ίστορικά στοιχεία.

Τό τυπικόν τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων διαλαμβάνει ὅτι τὴν παραμονὴν τῆς Θεομητορικῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως τελεῖται εἰς Γεθσημανῆν πρὸ τοῦ Θεομητορικοῦ Μνήματος εἰδικὴ ἀκολουθία Ἐγκωμίων τῆς Θεοτόκου, ἐπέχουσα τρόπον τινὰ θέσιν Ἐπιταφίου διὰ τὴν Θεοτόκον.

Ἡ τελετὴ τῶν Ἐγκωμίων τοῦ ἔτους 2010.

Διὰ τὴν τελετὴν ταύτην ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ Κεντρικοῦ Μοναστηρίου τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἡ Ἀγιοταφίτικὴ Ἀδελφότης ἅπασα, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου τὴν πρωΐαν τῆς παραμονῆς τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως, Παρασκευὴν 14^{ης} /27^{ης} Αὐγούστου 2010.

Εἰς τὰς τάξεις τῆς Ἀγιοταφίτικῆς Ἀδελφότητος προσετέθησαν οἱ ἐξ Ἑλλάδος παρεπιδημοῦντες Μητροπολίται Σερρῶν κ. Θεολόγος καὶ Δράμας κ. Παῦλος, πολλοὶ ἐξ Ἑλλάδος καὶ Ρωσίας κληρικοὶ καὶ μοναχοὶ καὶ πολλοὶ συνακολουθοῦντες εὐλαβεῖς προσκυνηταί, ψάλλοντες τὸ «Ἀπόστολοι ἐκ περάτων» καὶ ἄλλα τροπάρια.

Ἡ σχηματισθεῖσα ἱερά πομπὴ κατηθύνθη ἀπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Μοναστηρίου διὰ τῆς Χριστιανικῆς Ὁδοῦ καὶ τῆς Ὁδοῦ τοῦ Μαρτυρίου πρὸς Γεθσημανῆν, διερχομένη πρὸ τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους, τοῦ Πραιτωρίου, τῶν Ἁγίων Θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης καὶ τοῦ Ἁγίου Πρωτομάρτυρος καὶ Ἀρχιδιακόνου Στεφάνου.

Φθάσασα ἡ συνοδεία εἰς Γεθσημανῆν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἡγουμενεῖον, τὸ ἄνωθεν τοῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως, δι' ὀλίγην ἀνάπαυσιν ἐκ τῆς ὁδοιπορίας καὶ διὰ τὴν ἐν τῷ μεταξύ προετοιμασίαν ὑπὸ τῶν ἱερέων τῶν τῆς προὔπαντήσεως τοῦ Πατριάρχου.

Λαβὼν ὁ Μακαριώτατος τὸ μήνυμα ὅτι «πάντα ἤδη ἔτοιμὰ ἐστίν», κατῆλθε μετὰ τῶν Ἀρχιερέων εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως, ἔνθα ἐνεδύθη μανδύαν καὶ λαβὼν σταυρόν, ἠύλογησε τὴν ἁγίαν εἰσοδὸν καὶ ἡ ἱερά πομπὴ ἤρξατο κατερχομένη τὰς βαθμίδας πρὸς τὸ Θεομητορικόν Μνῆμα, τῶν ψαλτῶν ψαλλόντων: «Ἐν τῇ γεννήσει τὴν Παρθενίαν ἐφύλαξας...»

Λειτουργικὰ στοιχεῖα τῆς ἑορτῆς:

Φθάσας ὁ Μακαριώτατος εἰς τὸ μέσον τοῦ Ναοῦ πρὸ τοῦ Θεομητορικοῦ Μνήματος, ἠύλογησε τὸ ἀσφυκτικῶς συνωστιζόμενον καθ' ὅλον τὸν ναὸν εὐσεβὲς ἐκκλησίασμα Ὁρθοδόξων ἐκ διαφόρων χωρῶν, Ἰσραὴλ, Ἰορδανίας, Παλαιστινιακῆς Αὐτονομίας, Ἑλλάδος, Κύπρου, Ρωσίας, Οὐκρανίας, Ρουμανίας, Μολδαβίας καὶ Σερβίας.

Ἐνδεδυμένος τὸν μανδύαν καὶ κρατῶν τὴν ποιμαντορικὴν ράβδον, ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον ὁ Μακαριώτατος, ὅτε καὶ προσῆλθον οἱ Ἀγιοταφῖται ἱερεῖς καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες ἐκ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἔλαβον καιρὸν διὰ τὴν συμμετοχὴν αὐτῶν εἰς τὴν τελετὴν τῶν Ἐγκωμίων.

Οἱ ἱεροψάλται ἔψαλλον εἰς ἀργὸν βυζαντινὸν μέλος τὸ «Ἄνωθεν οἱ προφηταὶ Σέ

προκατήγγειλαν...», έως ότου οί Ίερείς, οί Αρχιερείς καί ό Πατριάρχης ένδυθώσι πλήρη ιερατικήν, άρχιερατικήν καί πατριαρχικήν στολήν.

Μετά τοῦτο ήρξατο ή άκολουθία τών Έγκωμίων είς τρεΐς στάσεις:

Τήν α': «Η ζωή έν τάφω κατετέθης, βαβαί...».

Τήν β': «Άξιόν έστιν μεγαλύνειν Σέ, τήν θεοτόκον...».

Τήν γ': «Αί γενεαί πάσαι ύμνον τῇ ταφῇ σου προσάγουσι, Παρθένε...».

Είς τήν α' τών στάσεων τούτων ό Πατριάρχης έθυμίασε τόν τάφον καί τό έκκλησίασμα, ένῶ είς τάς β' καί γ', Αρχιερείς.

Είς τούς θεολογικούς ύμνους τών στάσεων τούτων, κατανυκτικῶς ψαλέντας υπό τοῦ Πατριάρχου, τών Αρχιερέων καί τών ιερέων καί τών ιεροψαλτῶν έναλλάξ, ύμνήθη ή Ύπεραγία θεοτόκος, ως ή Άγνή Κόρη, ή έκ Πνεύματος Άγίου σαρκώσασα τόν άσαρκον πρίν Λόγον, ή διακονήσασα τοῦτον καί άκολουθήσασα Αὐτόν έως τοῦ σταυροῦ καί μετά τήν Άνάστασιν καί τήν είς οὐρανούς Άνάληψιν Αὐτοῦ παραμείνας είς Ίερουσαλήμ καί προσευχομένη επί τοῦ Όρους τών Έλαιῶν, ένθα προανηγγέλη Αὐτῇ ό θάνατος Αὐτῆς, έφ' ᾧ έκ περάτων τῆς Οίκουμένης, θείῳ νεύματι, συνηθροίσθησαν οί Άπόστολοι καί ένεταφίασαν αὐτήν «Γεθημανῆ τῷ χωρίῳ». Ό τάφος ὅμως οὔτος δέν έκράτησε τήν Μητέρα τῆς Ζωῆς. Ό Υίός καί Κύριος καί θεός Αὐτῆς μετέστησεν Αὐτήν πρό τῆς καθολικῆς Άναστάσεως τοῦ ανθρώπινου γένους, ψυχῇ τε καί σώματι καί έκάθισεν Αὐτήν δεξιόθεν Αὐτοῦ. Έκεῖθεν Αὕτη πρεσβεύει καί μεσιτεύει υπέρ βοηθείας καί λυτρώσεως ήμῶν έκ παντοίων κινδύνων καί νόσων καί δεινῶν καί περιστάσεων. Μετά τήν συμπλήρωσιν τῆς ψαλμωδίας τών ύμνων, έκήρυξε τόν θεῖον λόγον ό έκ τῆς Έκκλησίας τῆς Ελλάδος Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σερρῶν κ. Θεολόγος.

Είς τήν θεολογικήν καί συγκινητικήν ὁμιλίαν αὐτοῦ ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σερρῶν εἶπε περίπου τά έξῆς:

«Μακαριώτατε Πάτερ καί Δέσποτα,

Σεβασμία τῶν Ίεραρχῶν χορεία,

Άγαπητοί έν Χριστῷ άδελφοί,

Έχομεν τήν εύλογίαν καί τήν χαράν νά παριστάμεθα σήμερα ένώπιον τοῦ Πανσέπτου Μνήματος τῆς Ύπερευλογημένης Δεσποίνης ήμῶν θεοτόκου. Παριστάμεθα καί ὁμολογοῦμεν ὅτι ή Μαριάμ ή άγνή κόρη τῆς Ναζαρέτ εἶναι ή θεοτόκος, ή τέξασα έκ Πνεύματος Άγίου τόν Κύριον ήμῶν Ίησοῦν Χριστόν. Ό κενός τάφος αὐτῆς γίνεται καί δι' ήμᾶς ή κλιμαξ πρός οὐρανόν.

Ήλθομεν ως άλλοι άπόστολοι, ίνα άποθέσωμεν τά εύώδη άνθη τῆς άγάπης ήμῶν, τῆς εύλαβείας καί τοῦ σεβασμοῦ. Ήλθομεν ίνα άποθέσωμεν τόν πόνον, τήν έλπίδα μας, τάς δυσκολίας, τά δάκρυα. Ήλθομεν, άνθρωποι διαφόρων έθνικοτήτων, Έλληνες, Ρῶσοι, Άραβες, Ρουμᾶνοι, Σέρβοι, Χριστιανοί Όρθόδοξοι ὅλοι, ίνα προσκυνήσωμεν τόν Τάφον Της. Τά υπεράνω τῶν κεφαλῶν ήμῶν κανδήλια καί αί πέριξ ήμῶν εἰκόνες μαρτυροῦν τό κάθε ένα, ένα τάμα, ένα πόνο, μία ίκεσία, μία κραυγή.

Πρός ποῖον νά καταφύγωμεν σήμερα, ζῶντες είς ένα κόσμον παραπαίοντα, είς ένα

κόσμον ό όποϊος πάσχει όχι από οϊκονομικήν, αλλά από ήθικήν κρίσιν, διότι τό ήθικόν κακόν έπικρατεϊ είς τόν κόσμον. Διά τοϋτο ήλθομεν, προκειμένου νά παρηγορηθώμεν, νά ένισχυθώμεν είς τό πρόσωπον καί είς τήν πρεσβείαν τής Θεοτόκου.

Έπειδή ή Θεοτόκος εϊναι ό,τι άνώτατον έχει νά παρουσιάση ή άνθρωπότης. Εϊναι ή άνακαινισμένη άνθρωπίνη φύσις. Εϊναι ή άκρότης τών άρετών, τάς όποίας διά τοϋ πνευματικοϋ άγώνος αύτής κατέκτησε.

Διά τοϋτο καί ένώκησε είς αύτήν ό Λόγος. Προσβλέποντες καί ήμεϊς πρός εκείνην, έχομεν αύτήν ώς πρότυπον νά ένσαρκώνωμεν καί ήμεϊς πνευματικώς τόν Χριστόν, νά γίνωμεν δοχεϊα Του, νά γίνωμεν «Θεοτόκοι».

Ό Άγιος Γρηγόριος ό Παλαμαΐς λέγει περί τής Θεοτόκου ότι αύτη εϊναι τό μεθόριον μεταξύ κτιστής καί άκτίστου φύσεως.

Είς αύτήν άποδεικνύενται τό κατορθωτόν, τό έφικτόν, ότι δηλαδή ό άνθρωπος μπορεϊ νά γίνη χωρητικός τής Θεότητος.

Η άλήθεια αύτή στηρίζει τήν ζωήν μας, δίνει νόημα σ' αύτήν, όταν μάλιστα ζώμεν είς ένα κόσμον κρίσεως, έπειδή ό άνθρωπος έχει άπροθυμίαν νά έλθη είς κοινωνίαν μέ τόν Θεόν, έπειδή ό άνθρωπος έξώρισε τόν Θεόν από τήν ζωήν του καί έδημιούργησεν ένα κόσμον, είς τόν όποϊον κυριαρχεϊ ή άπληστία καί ή άδικία. Ό άνθρωπος όμως δέν εϊναι άφ' έαυτοϋ άξία. Εϊναι άξία έν σχέσει καί άναφορᾷ μέ τόν Δημιουργόν Του, τόν Θεόν. Μέ τόν Θεόν έγένετο «Κεχαριτωμένη» ή Θεοτόκος.

Ό Άγιος Νικόδημος ό Άγιορείτης λέγει διά τήν Παναγίαν ότι αύτη εϊναι ή ταμειοϋχος τής χάριτος, ότι όλα τά δώρα τοϋ Θεοϋ πρός τόν άνθρωπον προέρχονται διά τής Θεοτόκου.

Άς αγαπήσωμεν λοιπόν τόν Θεόν ώς τήν πρῶτον καί κάλλιστον άγαθόν. Τότε ό κόσμος θά αρχίση νά μεταβάλλεται είς Βασιλείαν τών Ούρανών. Άς άνεβαίνωμεν πρός τόν Γολγοθᾶν, έχοντες Συγκυρηναϊον τόν Χριστόν καί ᾗς εϊμεθα Συγκυρηναϊοι μεταξύ ήμῶν. Άς έχωμεν ώς πρότυπον καί ώς πρέσβειραν τήν Θεοτόκον. Άς άτενίζωμεν πρός Έκείνην. Τότε ή χαρά, ή αγαλλίασις καί ή εϊρήνη καί ή έν Χριστῷ ασφάλεια, θά κατοικήση είς τήν ψυχήν μας, διά νά άποδιώξη τόν φόβον, τόν όποϊον προκαλοϋν τά καταστρεπτικά φαινόμενα, άποτελέσματα τών άνθρωπίνων ένεργειών.

Άς προσευχηθώμεν είς τήν Θεοτόκον καί διά τήν πατρίδα μας, τήν Έλλάδα, ή όποία ήλθεν είς κρίσιν, έπειδή οϊ έκπρόσωποι αύτής είς τήν Εϋρωπαϊκήν Ένωσιν καί είς άλλας όργανώσεις παρέδωσαν τά πρωτοτόκια τής τής Έλληνορθοδόξου παραδόσεώς μας καί έδελεάσθησαν από ξένα πρότυπα, τά όποϊα δέν μᾶς άρμόζουν, δέν μᾶς ταιριάζουν καί άντί τών δελεαστικῶν ύποσχέσεων έλαβον ψίχουλα ξένων τραπεζών.

Εϊθε ή κρίσις αύτη νά γίνη άφορμή δι' άνάνηψιν καί συναίσθησιν καί στροφήν πρός τάς ρίζας τής παραδόσεως ήμῶν, τής ζωοποιοϋ, τής δυναμένης νά στηρίξη τήν σπονδυλικήν στήλην τοϋ έθνους ήμῶν.

Μετέχοντες σήμεραν, Μακαριώτατε, μετά τοϋ αγαπητοϋ άδελφοϋ Άγίου Δράμας ώς έκπρόσωποι τής Έκκλησίας τής Έλλάδος είς τήν συγκινητικήν ταύτην τελετήν τών

Ἐγκωμίων τῆς Θεοτόκου, εὐχόμεθα ὅπως εἶναι θεοσκέπαστα καί θεοτοκοσκέπαστα τά ἔτη Ὑμῶν, ἵνα καθοδηγῆτε τήν Ἁγιοταφίτικὴν Ἀδελφότητα καί τήν Σιωνίτιδα Ἐκκλησία ὅλην εἰς τό ἁγιαστικόν αὐτῆς προσκυνηματικόν ἔργον πρὸς τιμὴν τῆς Θεοτόκου καί τοῦ εὐλογημένου ἡμῶν ἔθνους. Γένοιτο».

Μετά τόν θεῖον λόγον ἐψάλησαν τά Εὐλογητάρια καί οἱ Αἴνοι καί ἡ Δοξολογία, ἐπί τῷ τέλει τῆς ὁποίας καί ἐν ᾧ ἐψάλλετο τό ἁσματικόν «Ἅγιος ὁ Θεός.....» ἐγένετο ἡ ἔξοδος τῆς ἱεῤῥας εἰκόνας τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου διά τῶν βαθμίδων πρὸς τήν πύλην τοῦ Ναοῦ ἐπί ἠῤῥεπισμένου μετ' εὐλαβείας καί καλαισθησίας δι' ἀνθέων Ἐπιταφίου, βασταζομένου ὑπό ἱερέων ἐναλλάξ, προπορευομένων ὄλων τῶν ἱερέων καί ἀκολουθούντων τῶν Ἀρχιερέων καί τοῦ Πατριάρχου. Ὅτε ἡ πομπή ἔφθασεν εἰς τό ἀνώτατον σημεῖον τῶν βαθμίδων πρὸ τῆς πύλης τοῦ Ναοῦ, ὁ Πατριάρχης ἀνέπεμψε δέησιν «ὑπέρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης» καί «ὑπέρ προστασίας καί εὐσταθείας τοῦ γένους ἡμῶν» καί «ἀγαθῆς καταστάσεως τοῦ σύμπαντος κόσμου», παρουσίᾳ καί τοῦ Ἐκπροσώπου τοῦ Γενικοῦ Προξενείου τῆς Ἑλλάδος εἰς τά Ἱεροσόλυμα κ. Γεωργίου Πουλέα.

Τῆς δεήσεως συμπληρωθείσης, ψαλλομένου τοῦ «Ἀπόστολοι ἐκ περάτων» καί «Ἐν τῇ γεννήσει τήν Παρθενίαν ἐφύλαξας...», οἱ κρατοῦντες τόν Ἐπιτάφιον ἱερεῖς ἐκινήθησαν πρὸς τό κέντρον τοῦ Ναοῦ καί τόν χῶρον τῆς «Πλατυτέρας», ὅπισθεν τοῦ Τάφου τῆς Θεοτόκου, ὅπου καί ἐτοποθέτησαν αὐτόν διά προσκύνησιν τῆς ἱεῤῥας εἰκόνας τῆς Θεοτόκου ὑπό τῶν πιστῶν ἐπί ἑννέα ἡμέρας, ἕως τῆς ἀνόδου αὐτῆς εἰς τό ἔναντι τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως Παρεκκλήσιον αὐτῆς τήν 23^{ην} Αὐγούστου, ἡμέραν τῆς ἀποδόσεως τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας.

ngg_shortcode_0_placeholder